

צור תגובות

השפעת תוספת אמוניה לתחמיצים – הנסיון הישראלי

המידע הרב פורסם בחלקו ב"השדה" (1984), בכנסים אזוריים לחקלאים וחוקרים וסוכם בישיבת ועדת ההזנה הארצית (1986). מן הראוי, שחברות מסחריות העוסקות בקידום המכירה של מוצריהן המיובאים יקחו דוגמה מהיצרן הישראלי ויבססו המידע המופץ לחקלאים על ממצאי מספר עבודות שנעשו בארץ ולא יסתמכו רק על הספרות הבינ"ל או עבודה בודדת בישראל.

3. השימוש באמוניה כתוסף לתחמיץ מלווה בריח-חרף וקליטה חלקית ע"י הירק הקצוץ; גם המחיר של החומר לעתים לא תחרותי – את השימוש בחומר יש לשפוט לפי סך היתרונות של המוצר, לעומת חסרונותיו, ובין אלה לא נתקבלו בארץ עדויות כל שהן בדבר ערך מזוני ירוד של התחמיץ.

כתריאל תבורי

צמח נסיונות

על תוספת חש"ח לתחמיצים

תגובה למאמר של אשר בראון

בחוברת אפריל ש"ז של "משק הבקר והחלב" התפרסם מאמר פרי עטו של אשר בראון על השפעת תוספת חש"ח לתחמיצים. סיכומו של מאמר זה, המבוסס על 3 מאמרים שאף אחד מהם לא התפרסם בעיתון מדעי מבוקר, הוא כי תוספת אמוניה לתחמיצים גורמת להגדלת פחת התסיסה, לירידת ערכו המזין של התחמיץ, ולביצועים ירודים של בע"ח הניזונים ממנו.

בתחילת המאמר כותב המחבר: "השימוש בחש"ח התפשט על אף שנעשו רק מספר קטן של ניסויים בנושא", ומיד אח"כ הוא עובר לדבר על ה"עולם", בו כבר יודעים על הנזק הנגרם מטיפול זה וזונחים אותו. כלומר, מה שכבר ידוע ומקובל בעולם הרחב עדיין לא הגיע לידיעתנו כאן בפרובינציה והגיע הזמן להשכילנו. האמת

במאמרו של א. בראון (חוברת 249) המסכם דעתו של ק. בולון על תוספת אמוניה לתחמיצים, נכתב בפתח כי: "השימוש בחש"ח התפשט (בארץ) על אף שנעשו רק מספר קטן מאד של ניסויים בנושא".

ברצוני להאיר מספר נקודות:

1. בארץ נעשו בשנים 1982–1986 עבודות מגוונות, שבחנו את יעילות התוספת של אמוניה לתחמיצי תירס וחיטה.

החוקרים שהשתתפו בעבודות כוללים את חגרי, זמבל, אהרונ, אשבל, וינברג מהאקדמיה יחד עם שרת, שפיר ותבורי במשקים. רשימת העבודות כללה 9 מאזני החמצה במיכלים, שקים וצנצנות שנעשו במכון וולקני, גבת, יזרעאל, דגניה ב', אפיקים ועין-חרוד. ממצאי כל מאזני החומר היבש הצביעו על מגמת יתרון לתחמיצים שטופלו באמוניה לעומת קבוצות הביקורת.

בדיקות המעבדה שנעשו הראו דמיון בנעכלות כרמ"ל ויתרון באחוז החלבון ואמידות לחשיפה לאוויר.

כ"כ בוצעו 4 עבודות עם פרות חולבות במכון וולקני, קב' יזרעאל ודגניה ב'. בעבודות אלה הושאו ביצועי פרות חלב שהזנו בתחמיצי חיטה ותירס מטופלי אמוניה, לעומת קבוצת ביקורת שכללה תחמיץ לא מטופל בתוספת סויה. בכל המקרים לא נמצאה פגיעה בביצועי הפרות וחושב יתרון כלכלי ברור הנובע משימוש בתחמיץ מטופל אמוניה, לעומת הביקורת!

ממצאים אלה חופפים מספר רב של עבודות שנעשו בפרות חלב בארה"ב, שמשום מה לא כלולים בסקירתו של א. בראון.

2. מכל הנ"ל מובן, שהחדרת המוצר לארץ לוותה בבחינה זהירה ותוך הצלבת המידע מעבודות שונות.